

SŁOWO KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUN

Prenumerata
na miejscu mk.
900.000, na pro-
wincji i z odno-
szeniem do do-
mu 1.000.000 mk.

Ogłoszenia
za wiersz nonpa-
relowy pierwsza
strona 20000 m.,
druga i trzecia
16000 mk. czwar-
ta 12000 mk. Ogł.
drobne 8000 mk.
za wyraz, tust.
druk. podwójnie.
najmniejsze ogł.
80000 m. Dla za-
graniczy ceny o
100% wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE GODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Tylko dziś i jutro!

Administracja „Słowa Kujawskiego” przyjmuje ogło-
szenia firm polskich do

SPECJALNEGO NUMERU
PRZEDGWIAZDKOWEGO

„SŁOWA KUJAWSKIEGO”.

Aktualny ten numer w zwiększonej objętości ukaże
się w niedzielę, dnia 16-go grudnia r. b.

Pp. Kupcy polscy, korzystajcie z dobrej okazji pole-
cenia swych firm w okresie przedświątecznym, tysią-
cznym rzeszom czytelników „Słowa Kujawskiego”.

S. + P.

IGNACY DEMBIŃSKI

magister farmacji, właściciel apteki w Osiecinach
opatrzoney św. Sakramentami, po krótkich cierpieniach zmarł dnia 11
grudnia 1923 r. przeżywszy lat 58.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele parafjalnym
dnia 14 grudnia t. j. w piątek o godzinie 10, wyprowadzenie
zwłok zaraz po skończonym nabożeństwie na cmentarz miejscowy.

Ekspozycja zwłok odbędzie się dnia 13 grudnia t. j. w czwartek
o godzinie 4 po południu.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych przyjaciół i znajo-
mych pograżeni w nieutulonym smutku

Żona, Dzieci i Rodzina.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

ŻYTO, PSZENICĘ, JĘCZMIEN

OWIES, ZIEMIANKI ORAZ GROCH, PELUSZKĘ,
WYKĘ, LUBIN, SERADELĘ I INNE ZIEMIOPŁODY

kupuje

DOM HANDLOWY

w Warszawie **OLEJNIK i TARNOWSKI** ul. Krucza 6.

AGENTURA WE WŁOCŁAWKU

ULICA ŻABIA 27, TELEFON 113.

O ile kłamstwo jest gadatliwe, o tyle prawda jest
młcząca.

Karol Libelt.

Nadchodzą święta.

Chociaż zmienną koleją, czas ale
szybko leci, bo oto grudzień i święta
nadchodzą.

Ale ile te święta mają miłego u-
roku dla dużych i małych. Białe
opłatek gromadzi wszystkich u jed-
nego stołu i unosi długo nieraz oczeki-
waną radość darowania sobie uraz;
zwołuje wszystkich rozadowanych, ze-
spala stęsknione do siebie ramiona,
a nastroj powyższy potęguje radość
dzieci i domowników, których uro-
czysty i pamiętny ten dzień obdarza
„gwiazdką”.

Ale nie wszyscy w Ojczyźnie na-
szej z radością tych świąt oczekują.
Nędra wyjątkowa, której serce nar-
brzmiało jest bólem zimna i niedo-
statku, lęka się tego dnia, bo na chleb
i opał niema już co sprzedać i na-
dziei lepszego jutra niema.

Dzieciatko Boże, którego pamiętkę
narodzin obchodzić będziemy, przy-
szło na świat w stajence, a ubóstwo
Jego wielkie, pobudzało do ofiarnej
miłości wszystkich, kto do stajenki

przybieżał. Bo nie było nigdy i nie
będzie, aby w podobnych warunkach
urodziło się dziecko. Matka Dzieci-
cia znalazłaby w domu pieluszki i to,
co koniecznie potrzebne, ale odwie-
czne wyroki Boże ogołociły dziecię
z najkonieczniejszych rzeczy doczes-
nych i położyły na pachnącym sianie,
aby to dziecko, wyrosłszy na męża,
mogło powiedzieć: nie przyszedłem
po przepych, po dostatki, po złoto,
potom przyszedł, aby ogień rzucić
na ziemię, a czego pragnę? aby był
zapalony! Coście uczynili jednemu
z najmniejszych moich, toście uczy-
nili mnie!

Więc któż pospieszy z darami do
stajenki dla dziecięcia, które uosabia
się w postaci najbiedniejszych? Pa-
stuszkowie najbiedniejsi, a przecież
z darami przyszli do dziecięcia, bo
urodziło się w ubóstwie. Chleb, tłuszcz,
opał, mydło, cukier są to rzeczy, któ-
rych codziennie człowiek potrzebuje,
a są one niedostępne dla tych, którzy
zapracować nie mogą, bo albo chory,

Począwszy od 12 b. m.

mleko

codziennie świeże
nie po wytlókach

sprzedaje się w dowolnej ilości
Królewiecka 25, m. 5.

albo niedołężni starzy, albo niemogący
znaleźć pracy, a żyć jednak trzeba.
Marna to jest egzystencja, warta gło-
bokiego zastanowienia i czynnego
współczucia.

Konferencja świętego Wincentego
à Paulo, puka o to czynne współ-
czucie, a oprócz powyższego, prosi,
aby kto nie rozporządza darami w na-
turze, zamiast życzeń świątecznych
i noworocznych, składane były ofiary
na nędzę wyjątkową.

Na początku wojny wszystkim było
ciężko, a przecież obywatele z Kujaw
stworzyli »Radę Opiekunczą«, która
miała za zadanie, gromadzić materiały,
pończochy dla biednych, aby ich bro-
nić od paskarskiego wyzysku. Wi-
dzieliśmy panie z Kujaw i nie z Ku-
jaw, po kilka godzin wyczekujące
przyjścia niemieckich pociągów, a w
nich całemi partjami dzieci, które u
nich znalazły troskliwą opiekę, dach
nad głową, gwiazdkę, koszulkę i cie-
plą odzież.

Do tych samych osób i do tego
samego obywatelskiego poczucia Kon-
ferencja znosi gorący apel, przy-
pominając przeszłe zacne uczynki i po-
wołując się na nie, liczy, że w tych
czasach, może najkrytyczniejszych dla
Ojczyzny, z racji zbliżających się świąt
Bożego Narodzenia, zechce nieść moż-
liwą ulgę potrzebującym.

Ofiary pieniężne przyjmuje Ad-
ministracja »Słowa Kujawskiego, —

w naturze prosimy składać i wciągać
na listę Konferencji u Braci w intro-
ligatorni na rogu ul. Tumskiej i Bed-
narskiej wprost katedry.
Konferencja św. Wincentego a Paulo.

Troska o zdrowie społeczne.

O niczem może się mniej u nas
nie pisze, nie wydaje i nie czyta —
jak o zdrowiu społecznym, o higienie
socjalnej. Za to tyle przysądów i fał-
szywych mniemań, ile u nas i to wśród
t. zw. inteligencji tkwi dotychczas o
higienie i chorobie, nie znajdziesz
nigdzie już chyba na Zachodzie.
Wschód bowiem dla tych rzeczy na
długie jeszcze lata pozostanie odgro-
dzony chińskim murem zabobonu i bi-
zańtyńskiej głupoty.

Pragnieni tu w krótkich słowach
zdać sprawę przedewszystkiem z waż-
niejszych uchwał międzynarodowego
kongresu propagandy higieny socjal-
nej i wychowanie moralnego oraz sa-
nitarne, który niedawno temu odbył
się w Paryżu, a którego wnioski i spo-
strzeżenia uczynione przez najwybit-
niejszych uczonych wszystkich państw,
w zupełności nie są znane szerszej
publiczności. Zaczynamy od wycho-
wania: Dr. Boigcy przedstawił w tej
sprawie następujące wnioski: u ma-
dzieży od 6 do 13 istnieć powinny
tylko gry ruchowe i zabawy. Od lat
13 do 18 do gier ruchowych dodać
można lekcje gimnastyki kończyn, tu-
lowia, ćwiczeń w skoku, rzucie i t. p.
Pamiętać jednak należy o wykluczeniu
presady w ćwiczeniach, gdyż orga-
nizm dziecka w tym wieku nie jest
jeszcze całkowicie rozwinięty. Sporty
rozpocząć można dopiero po skoń-
czeniu 18 lat, lecz w tym wieku nie
może być jeszcze ani mowy o braniu
udziału w zawodach i konkursach bez
zezwoleń lekarza. Następuje teraz
okres całkowitej zdolności sportowej,

PRENUMERUJJCIE

„Nowe Życie”

PISMO KRESOWE

Poświęcone sprawom politycznym, społecznym i kulturalno-oświatowym.

Walczy z wrogami polskości na Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej.

Bardzo korzystne dla reklam i ogłoszeń. Prenumerata miesięcznie 80.000 mk.

Konto P. K. O. Nr. 80.021. Adres Redakcji i Administracji: GRODNO, PL. BATOREGO 8.

Wydawca: Ks. poseł Z. KACZYŃSKI

Redaktor Ks. L. SAWONIEWSKI.

trwającej do 35 r. życia. Po osiągnięciu tego wieku wszelkie nadmierne wysiłki fizyczne są niewskazane. Powoli należy ograniczać sporty i ćwiczenia a w wieku podeszłym poprzestać tylko na higienie. W kwestjach tych kongres uchwalił następujące wnioski: „we wszystkich zakładach naukowych powinny otrzymać dziewczęta wychowanie fizyczne, przyczem unikać należy przesady w sensie sportowym, która powoduje poważne uszczerbki pod względem fizycznym i moralnym.”

W sprawie propagandy higieny w szkole uchwalono, ażeby w dziecko przez cały czas pobytu w szkole wpajano praktyczne zasady higieny, a w ostatnim roku nauki, ażeby słuchało wykładów i lekcji praktycznych tego przedmiotu, prowadzonych przez lekarza.

Ważne również uchwały zapadły w sprawie alkoholizmu, zwłaszcza u dzieci. Działalność należy tutaj rozpocząć od uświadomienia młodych ludzi, rodziców oraz od edukacji matek i karmicielek udzielanych w poradnikach dla kobiet. Dziecko aż do dorobienia ma podlegać najzupełniejszej abstynencji od wszystkich napojów alkoholowych. Powinien istnieć prawy zakaz dawania dziecku alkoholu aż do lat 15. Przekroczenie tego zakazu powinno być karane więzieniem.

Prócz uchwalenia wielu wniosków dotyczących zwalczania poszczególnych chorób, przedstawiono Kongre-

sowi wyniki przesłanej nauczycielom francuskim ankiety propagandy higieny, której pierwsze pytanie tak brzmiało: „Czy Pan sądzi, że szkoła powinna uświadomić młodzież w sprawach zjawiska rozmnażania i chorób wenerycznych?” Nieznaczna większość pedagogów odpowiedziała na te twierdzące, wielu ostrzegło przeciwko tej akcji, jako zbyt radykalnie robionej na duszy dziecka. Kongres jednak wypowiedział się za uświadomieniem młodzieży w szkole.

Poruszyliśmy zaledwie kilka punktów obrad Kongresu oraz kilka uchwał, które wzbudzić mogą większe zainteresowanie czytelników, odkładając szersze ich omówienie na potem.

Jubileusz „Rozwoju”

Przed 10-iu laty, z inicjatywy poważnych obywateli i działaczy narodowych, powstało w Warszawie Tow. „Rozwój”, które pod hasłem obrony przemysłu, rzemiosł i handlu polskiego przed groźnym zalewem wędrującego do nas z Rosji żydostwa, skupiło rychło tysiące członków i sympatyków.

Asumpt do powstania „Rozwoju” dali sami żydzi, gdy w r. 1912, podczas wyborów do Dumy rosyjskiej, objawili w ostrej formie swoje wrogie tendencje do społeczeństwa polskiego i zdecydowali, tworząc jednolity front z falangą przybyłych z Rosji

„litwaków”, o wyborze na posła ze stolicy swego kandydata socjal-demokratę Jagiele.

W atmosferze podniecenia i zdeenerwowania ogólnego, jaką żydzi w r. 1912 wytworzyli, hasło przeciwstawienia się groźnemu zalewowi żydostwa znalazło grunt w całym społeczeństwie, i wówczas to powstał „Rozwój”. Propaganda „Rozwoju” przyjęła się w całym kraju, a usiłowania działaczy narodowych w kierunku tworzenia coraz nowych polskich placówek handlowych i przemysłowych i usuwania solidarnie i konsekwentnie prowadzoną walką nadmiaru zalewającego nas wszędzie żydostwa, znalazły zrozumienie i współdziałanie we wszystkich narodowych odłamach. Dobrze zapoczątkowany i szeroko rozwijający się już ruch w kierunku odżydzenia miast i miasteczek polskich sparaliżowała rychło wielka wojna. Dopiero w r. 1918, z chwilą wskrzeszenia państwa polskiego, „Rozwój” mógł wznowić swoją działalność. Ale i ten pięcioletni okres przecięła znów wojna bolszewicka. Faktycznie więc „Rozwój”, jakkolwiek ma za sobą 10 lat istnienia, może brać w rachubę zaledwie 5-letni okres pracy.

Waloryzacja podatków i kredytów.

Z dniem 1 stycznia 1924 r. wejdzie w życie ustawa o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin i niektórych innych dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe. Ustawa ta dotyczy również opłat celnych oraz kar i grzywien za przekroczenia celne.

Waloryzacja opłat celnych polegać będzie na tem, że stawki taryfy celnej, wyrażone w markach złotych, oraz wszelkie inne należności celne w dotychczasowej ich wysokości zostaną wymierzone na podstawie franka złotego. Wymierzone w ten sposób należności celne będą przy ich uiszczaniu przechowywane na marki polskie podług wartości franka złotego urzędowo podawanego do wiadomości płatników za pomocą ogłoszeń, umieszczonych w widocznych

MYSŁI.

Są sprawy tak święte i tak wielkie, że miarą zwykłych względów partyjnostronniczych nie wolno ich mierzyć, jeśli się nie chce ich zmniejszyć i zohydzić.

K. Rakowski.

miejscach przy kasach urzędów celnych.

Cło można będzie uiszczać zarówno w markach polskich, obliczonych w sposób wyżej podany, jak i na życzenie stron w złocie, zgodnie z wyraźnym brzmieniem taryfy celnej, w której stawki podane są w walucie złotej. Oczywiście, wybór sposobu uiszczania cła nie przysługuje interesantom w tych wypadkach, w których ustawa domaga się opłacania cła wyłącznie w monecie złotej. Wszelkie zwroty celne będą również waloryzowane.

Praca młodocianych i kobiet.

Obecnie odbywają się obrady komisji sejmowej nad ustawą o pracy młodocianych i kobiet w przemyśle i handlu. Jak dowiadujemy się projekt ministerstwa pracy i opieki społecznej przewiduje, że młodociani od 15 do 18 lat nie mogą pracować w warunkach, w których jest szczególnie szkodliwe i niebezpieczne. Spis takich robót wydaje min. pracy. Zatrudnienie dzieci poniżej 15 lat jest wzbronione. Tylko ci młodociani mogą być przyjęci, którzy wykażą, że mają skończone 15 lat, świadectwo szkoły powszechnej i świadectwo lekarskie, że praca dla niego nie jest szkodliwa. Świadectwo lekarskie wystawiane jest na koszt przedsiębiorcy.

Odpozynek nocny trwa 11 godzin, w czasie od 8 wiecz. do 6 rano, a w zakładach na dwie zmiany od 10 wiecz. do 5 rano.

Godziny nauki zawodowej i doszkalaćcającej zalicza się do obowiązkowych godzin pracy.

Zatrudnianie kobiet w kopalniach jest wzbronione. Matki karmiące mają dwie przerwy po pół godziny.

Położnice otrzymują 6-tygodniowe urlopy przed i po porodzie, nie wolno ich wydaleć.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

Pogadanki Ewangeliczne.

Druga niedziela adwentowa.

Jan Chrzyciel, herold Chrystusowy, spełnił już swoje posłannictwo i siedzi w więzieniu, w twierdzy Macherus nad morzem Martwym, wtrącony tam przez Heroda Antypasa. Dawni uczniowie jego trzymają się go jeszcze i odwiedzają go w twierdzy, gdy powinni byli już pójść za Chrystusem. Dwu z nich tedy wyprawia w poselstwie do Chrystusa, z zapytaniem, czy On jest obiecany przez Boga i zapowiadany przez proroków Mesjaszem. Nie mógł wątpić o tem ten, kto wskazał był Chrystusa swoim uczniom i rzeszy swoich słuchaczy: „Oto Baranek Boży!” Ale był pewny, że wątpiący uczniowie jego właśnie, posłyszawszy samego Chrystusa, zostaną o tem przekonani bezpośrednio.

Jezus w odpowiedzi wskazuje posłom Janowym znaki przyścia Mesjasza w Jego własnej osobie: „Ślepi widzą, chromi chodzą, trędowaci bywają oczyszczeni, głusi słyszą, umarli zmartwychwstają, ubogim Ewangelię opowiadają”. Gdy posłowie odeszli, Jezus wygłosił do rzeszy Najwyższą pochwałę Jana.

Oto treść ewangelii dzisiejszej. Jądro jej stanowi wyliczenie owych znaków, przez co Chrystus dał do

zrozumienia: wnoście ze skutków o przyczynie. Przyczyna ich mogła być tylko mesjańska, boska. Wymienione cuda są znakami uderzającymi, mianowicie, gdy Chrystus czyni je mocą własną i masowo, jak nigdy przedtem ani potem czynione nie były. Słabiej uderza znak, wymieniony na ostatku: „ubogim Ewangelię opowiadają”. Ma on jednak swoją osobliwą wymowę, na którą warto zwrócić osobliwą uwagę.

W świecie pogańskim nikt nie troszczył się o ubogich. Przeciwnie, byli uciemiężeni. Niewolnictwo stanowiło system gospodarczo-społeczny. Filozofia pogańska w najprzedniejszych swoich przedstawicielach nie przyznawała niewolnikom duszy ludzkiej, zwracała się też tylko do wybranych. Prawdę, a raczej to, co za prawdę poczytywała, ukrywała przed ludem zazdrośnie. „Odi profanum vulgus et arceo” — „Nienawidzę niepoświęconej czerni i odpycham ją” — wyznał „boski” Horacjusz. „Boski” Platon gardził filozofami, którzy przemawiali jasno i prosto, tak, iż mogli być zrozumiani od plebsu.

Wtem zjawia się Nauczyciel, który światu wzgardzeńców i uposledzeńców głosi Ewangelię, to znaczy Dobrą Nowinę! Nowinę równouprawnienia z możnymi i mądrymi tego świata, owszem, przywileju wybraństwa Bożego, jako rekompensaty za uposledze-

nie społeczne. Do słabych też, nędznych, ciemnych, ułomnych, nieszczęśliwych, zwraca się On przedewszystkiem, zarówno z nauką, jak i cudami, mającymi charakter miłosierny. I stawia pracę dla ludu jako znak boskości swojej nauki, wślad za tem — i swojego Bóstwa.

Był to przewrót w stosunkach społecznych, źródło przewrotów, zmierzających wiekowemi krokami, ewolucyjnie, ku urzeczywistnieniu pełnemu Demokracji Chrześcijańskiej, za przewodem Kościoła.

Wślad za Chrystusem i Kościołem Jego, ruszył ku wydziedziczeniom świata, proletariatu wszystkich krajów, szatan ze swoim Antykościołem, by głosić sfalszowaną Dobrą Nowinę, obliczoną na złe instynkty tłumu i rozpętującą je, aż do orgazmu rewolucyjnego, by w krwawej orgji zatopić zbawczą Ewangelię prawdziwą. Jest to demokracja bez Boga, maskowana do czasu świętokradzko Imieniem Chrystusa.

Gdyby nie było Chrystusa, nie byłoby i Antychrysta z jego antyewangelją. Djabł nie dbał o świat białych murzynów, póki nie zjawiał się Ten, co im ogłosił Dobrą Nowinę. Ich stan zwyrodnienia i zbydlenia, do którego doprowadziło ich pogaństwo, tak, iż odmówienie im duszy ludzkiej przez filozofów miało pozory uzasadnienia w faktycznej rzeczywi-

stości, był szatanowi na rękę. To było dzieło jego.

I teraz także, występując rzekomo w obronie uciśnionych, zgola nie poprawę doli ich ma na celu. Hasło obrony to tylko środek do celu istotnego. Celem tym jest wytopienie „burżuazji” rękoma proletariatu, aby go z kolei, a ponownie, pogrążyć w dawnym upodleniu pogańskim.

Na czyją rzecz? Niech odpowie Bolszewja!

Uwiedzeni proletariusze wszystkich krajów, wracajcie do Chrystusa!

Także i wy, panowie świata, patrycjusze majątku lub nauki, wracajcie do Światłości świata!

„Bo już siekiera do korzenia drzew jest przyłożona!” — grozi Jan Chrzyciel.

X. Charszewski.

Sprostowanie. W pogadance ewangelicznej z niedzieli 1-ej Adwentu, na końcu szpalty przedostatniej, wskutek opuszczenia kilku wyrazów, wyszło zdanie, gramatycznie i logicznie prawidłowe, lecz błędne co do sensu. Powinno ono brzmieć: „Przypuszczają się pospolicie, że pierwsze Przyjście było wyłącznie miłościwe, a wtóre będzie wyłącznie pełne grozy”.

Co dzień niesie?

GRUDZIEŃ
13
CZWARTEK

Dziś: Łucji p. m.
Słow.: Władysławy.
Jutro: Sirydona b.
Wschód słońca o g. 7.29
Zachód o g. 15.38
Wsch. księżycy o g. 11.22
Zachód o g. 22.6.

Zebrańie. W dniu 13 grudnia t. j. w czwartek o godz. 6 ppół. w lokalu gimnazjum im. Konopnickiej (ul. Brzeska 8) odbędzie się zebranie Komitetu Tygodnia Kresów Zachodnich.

Zarząd Chrześc. Tow. Ochrony kobiet dla ułatwienia swym członkom placenia składek uprasza Sz. Członków Tow. Ochr. kobiet o wpłacanie takowych dnia 14 i 15 grudnia r. b. od godziny 12-jej do 2-jej po południu do członkini naszego Zarządu i skarbniczki p. D-rowę Maciejowskiej ul. Brzeska 16 parter.

Koncert Koła Muzycznego. Koło muzyczne przy gimnazjum Ziemi Kujawskiej niniejszym zawiadamia, iż dnia 18-go b. m. we wtorek, urządzi w sali gimnazjum koncert.

Na program złożą się: Orkiestra 14 p. p. pod dyr. p. Witmana, śpiew solo p. Rogalski z akomp. p. Bojakowskiego, kwintet fortepianowy pp. Brzozowski, Kruska, Mielka, Sobieraj, i Zagórski, oraz deklamacja zbiorowa, chór i orkiestra symfoniczna uczn. G. Z. K., Początek o godz. 7-jej i pół.

Akademja na Kresy Zachodnie. Komitet Tygodnia Kresów Zachodnich, nad którym objął protektorat Pan Prezydent Rzeczypospolitej, urządzi w niedzielę d. 16 grudnia, o g. 5 pp. Wielką Akademję w Sali Aktowej Ziemi Kujawskiej, w Akademji wezmą udział: Prezes Macierzy Gdańskiej Kubacz, redaktor Cieszyński z Gdańska i prof. Janikowski z Warszawy, który wygłosi odczyt na temat „Zagadnienie wschodu i zachodu w polityce państwowej polskiej”. Udział dostojnych gości z Gdańska i program Akademji zgrupować winny liczne zastępy Włocławian, zwłaszcza jeżeli się weźmie pod uwagę cel Akademji, z której całkowity dochód przeznaczony będzie na Gimnazjum Polskie w Gdańsku i na Akademików Politechniki w Gdańsku. Bilety można nabywać w Księgarni Neumana i przy wejściu na salę.

Ferje świąteczne w miejscowych szkołach powszechnych rozpoczynają się od dnia 22 b. m. i trwać będą do 2 stycznia włącznie.

Nowa placówka. Przy ochronce klasztornej otwarty został niedawno magiel. Spodziewać się należy, że miejscowe społeczeństwo chętnie poprze tę placówkę, zwłaszcza, że dochód z magla przeznaczony jest na utrzymanie ochronki.

Dyżury nocne aptek w naszym mieście. Apteka przy ul. 3-go Maja, firma Babiński, dyżuruje od 9—16-go grudnia; apteka p. Gutkowskiego przy placu Dąbrowskiego dyżuruje od 16—23-go grudnia; apteka przy ul. Kościuszki i Nowego Rynku, firma Seyer, dyżuruje od 30 grudnia do 8 stycznia; apteka firmy suk. Ulanowskiego przy Starym Rynku dyżuruje od 8—16-go stycznia; apteka p. Lipińskiego na przedmieściu Kokoszcze dyżuru specjalnego nie ma, ale i w nocy lekarstwa wydaje.

Zarząd powiat. Kasy Chorych podaje do wiadomości, że od dnia 10 grudnia b. r. obowiązują dalsze grupy zarobkowe do 40 włącznie z najwyższą granicą zarobku 60,000,000 mk. miesięcznie. Powyższe ma moc obowiązującą i na starostwo niezawskie.

Z targu. 11 grudnia dowóz był słaby. Płacono za:

korzec żyta	7.100.000
„ pszenicy	12.500.000
„ jęczmienia	7.500.000
„ saradela	8.000.000
„ grochu	11.500.000

„ tataraki	10.000.000
„ kartofli	2.200.000
kopa kapusty	900.000
za funt masła	900.000
za mendel jaj	1.200.000
za litr mleka	150.000
korzec sliwek	40.000.000
snopek słomy	80.000
furka torfu	2.800.000
„ drzewa	3.000.000

Awantury na ulicy. W nocy z 10—11 b. m. jacyś pijani osobnicy zerwali żaluzję i poręcz w oknie wystawowym sklepu szewskiego p. Jana Buczkowskiego przy ul. 3 maja № 2. Łobuzerja jechała w stanie nietrzeźwym dorożką № 17.

P. Buczkowski oblicza szkody mu wyrządzone na 100 milionów marek. Zawiadomiona policja zajęła się odnalezieniem awanturniczej się andruserji.

Pokrzywdzeni. Czeladź piekarska pijana do utraty przytomności tarza się po rynsztokach. Policja zmuszona była czeladników piekarskich Jana Tomaszewskiego i Stanisława Lisieckiego formalnie sprzątnąć z ulicy Gęsiej, gdyż ci byli tak pijani, że trzeba było ich wozem przetransportować do komisariatu w celu wytrzeźwienia. Spisano o powyższym protokół. Upijanie się do tego stopnia jest widocznie skutkiem tego, że... wódka zdrożała o 100 proc., a czeladź piekarska mało zarabia. Tak, to widocznie z rozpacy. (?)

Kradzież kartofli. Z kopca przy ulicy Kapitulnej № 9 złodzieje skradli p. Bolesławowi Jaworskiemu 4 korce kartofli. Zawiadomiona ekspozytura śledcza prowadzi śledztwo.

Kradzież chustki. Na Starym Rynku podczas targu złodzieje skradli p. Antoninie Orłowskiej chustkę wartości 10.000.000 mk. Zawiadomiono ekspozyturę śledczą, która zajęła się wykryciem sprawcy kradzieży.

Kradzież. Z domu przy ul. Brzeskiej z drwarki skradziono indora będącego własnością dr. M.

Wywiadowcy ekspozytury śledczej zatrzymali na targu złodzieja niejakiego Michalskiego zam. przy ul. Polnej № 100, odebrali indora, a samego amatora cudzej własności osadzono w więzieniu.

Z OKOLIC.

Romantyczna ucieczka. W Niezawie syn zamożnego obywatela p. Eje dawał korepetycję młodej, bo 20 letniej i urodziwej, p. Kowalskiej. Lekcje młodego korepetytora były tak intensywne, że młodzi zakochali się w sobie. Nie podobało się to staremu ojcu p. Kowalskiej, tembardziej, że słyszał on jakoby młodzi zamierzali dokonać jakiejś romantycznej ucieczki. Wszelkimi sposobami chciał więc młodym przeszkodzić. Zawiadomił komisariat policji w Niezawie, że córka okradła go. Po przeprowadzeniu śledztwa okazało się, że kradzież była li tylko mistyfikacją starego ojca. Zagniewana na ojca młoda para przyspieszyła termin wyruszenia w świat i zaraz po zwolnieniu »marnotrawnej córki« od odpowiedzialności za rzekomą kradzież, uciekli do Krakowa.

Napad i rabunek. We wsi Łysa Góra (gm. Zychlin, starostwa kutnowskiego) do zagrody włościanina J. K. przyszedł o godz. 5 ppół. jakiś osobnik i prosił o kubek wody, wypytując jednocześnie domowników o gospodarza. Podczas tej wizyty nieznajomego osobnika nadjechał sam gospodarz J. K. Wówczas spragniony wody jegomość wyjął rewolwer i sterroryzował całą rodzinę składającą się z 5 osób, rabując 50 milionów mk. oraz różne rzeczy, poczem zbiegł. Zawiadomiona ekspozytura śledcza we Włocławku, wydelegowała na miejsce rabunku 2-ch agentów, którzy prowadzą śledztwo.

Za handel cukrem bez przemysłowego patentu policja pociągnęła do odpowiedzialności p. Albrechta

z folwarku Wilkowiczki i oddała go pod sąd.

Kradzież koni. W nocy z 10 na 11 b.m. złodzieje skradli parę koni ze źrebakiem ze stajni włościanina Konstantyna Kruszewskiego we wsi Grabkowo gm. Kowal, starostwa włocławskiego. Wartość skradzionych koni wynosi 300 milj. mk. Po zameldowaniu o powyższym ekspozytura śledcza we Włocławku wysłała wywiadowców na miejsce popełnienia kradzieży. Dokonano natychmiast pościgu za złodziejami, którzy zostawili źrebaka opodal wsi Unisławice, ale ukradli po drodze wóz będący własnością włościanina Lipińskiego. Pogoń trwa w dalszym ciągu.

Z KRAJU.

Ceny złota w P. K. K. P. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa płaciła za rubla złotego 1,832,500 mkp., za rubla srebrnego 1,216,000 mkp., za markę złotą 848,500; srebrną 338,000; za złotą koronę austriacką 721,600, srebrną 282,200; za złotą jednostkę monetarną Unji lacińskiej (frank złoty) 687,300, frank srebrny 282,200; za dolara złotego 3,563,000 srebrnego 1,626,400; za złoty funt sterl. 17,337,000, za szylinga srebrnego 353,500; za gram czystego złota 2,367,700, srebra 67,600 mkp.

Kurs złotego polskiego od dnia 10 grudnia 570.000 mkp.

Budżet szkolnictwa. „Gazeta Poranna“ twierdzi, że budżet na rok 1924 w zakresie szkolnictwa nietylko utrzymuje wszystkie dotychczasowe posady nauczycielskie, lecz ponadto przewiduje 1000 nowych.

Odnaczenie kapłanów. Na przedstawienie Jego Eminencji, Kardynała Kakowskiego, Ojciec św. odznaczył następujących kapłanów: ks. profesora seminarjum przemyskiego, d-ra Trzeciaka i ks. Korczaka, prefekta szkół warszawskich, godnością szambelana, zaś ks. Lewickiego, długoletniego kapelana arcybiskupa Ruszkiewicza, godnością kapelana domowego.

Ks. sen. Adamski prezesem Chadejki. Wynik wyborów do Naczelnej Rady Chrześc. Demokracji jest następujący: Prezes Stronnictwa: ks. senator Adamski, (przez akklamację); wiceprezes (również przez akklamację), poseł Bitner, pos. Holeska (Kraków), adwokat Engel. Resztę członków Naczelnej Rady tworzą: pos. Błażejewicz, Burczak, Chaciński, Czerniewski, wicemarszałek Gdyk, inż. Roszkowski (Łódź), ks. Kasprzyk, ks. Kaczyński, poseł Kwiatkowski, Szymański (Warszawa). Z Pomorza wszedł w skład Naczelnej Rady dyrektor Poszwiński z Grudziądza.

Zjazd chrześc.-narodowego nauczycielstwa. W dniu 8 b. m. odbył się w Warszawie pierwszy zjazd delegatów okręgu warszawskiego Stow. chrześc.-narod. nauczycielstwa szkół powszechnych. Po nabożeństwie rozpoczęto obrady przy licznych współudziale delegatów i gości. Delegaci przedstawili rozwój pracy oświatowej, kulturalnej i organizacyjnej na prowincji. P. B rawski wygłosił referat p. t. »Pamiętki narodowe i kulturalno-artystyczne w szkole«, senator Siciński referował »sprawy szkolnictwa i nauczycielstwa na terenie parlamentarnym« oraz zapoznał zebranych z projektem »Ustawy o pragmatyce nauczycielskiej«. Zarówno w referacie jak i w dyskusji uwydatniła się przedewszystkiem troska o wysokie podniesienie moralnego i intelektualnego poziomu stanu nauczycielskiego oraz zrozumienie potrzeb państwa, którego obywateli wychowuje nauczycielstwo. Przyjęto szereg rezolucji.

Zjazd piekarzy. W ciągu dwu dni (soboty i niedzieli), w siedzibie Związku rzemieślników - chrześcijan przy ul. Miodowej w Warszawie, obradował pierwszy zjazd mistrzów piekarskich. Żywotne sprawy, zamieszczane na porządku obrad, poruszyły bezpośrednio zainteresowanych niemi, to też zjazd przed-

stawiciele piekarstwa ze wszystkich dzielnic Polski był nader liczny, a obrady bardzo ożywione.

Charakterystyczniejsze momenty zjazdu i jego uchwały zobrazuje sprawozdanie, które z powodu nawału materiału, znajdą czytelnicy w jutrzejszym numerze.

Z Łodzi. Na posiedzeniu komisji regulaminowo-prawnej rady miejskiej łódzkiej uchwalono w drugim czytaniu regulamin. Według brzmienia art. 12 tego regulaminu, za nieprzybycie na posiedzenie rady miejskiej bez usprawiedliwienia płaci radny 30 tys. do 250 tys. mk., a o ile posiedzenie odbywa się w drugim terminie, to kara wynosi od 200 tys. do miliona marek. Za przybycie na posiedzenie z opóźnieniem, albo za opuszczenie posiedzenia przed końcem bez usprawiedliwienia, kara wynosi od 50 tys. do 150 tys. marek.

Delegacja miejskiego wydziału gospodarczego, postanowiła ogłosić konkurs na budowę teatru letniego w parku im. Poniatowskiego w Łodzi.

D. 9-go b. m. w Filharmonji łódzkiej odbędzie się koncert p. Janiny Korolewicz-Waydowej.

Z Krakowa. Kolonja jugosłowiańska w Krakowie obchodziła rocznicę zjednoczenia Królestwa serbów, chorwatów i słowenów.

Kilkadziesiąt osób, głównie młodzież jugosłowiańska, zebrało się w prywatnym mieszkaniu. P. Mitrinović w mowie swej, nawiązując do stosunków obu narodów, podkreślił gorącą sympatię i braterskie uczucia między młodzieżą polską a jugosłowiańską. W imieniu młodzieży polskiej odpowiedział p. Wysocki, student akademii sztuk pięknych.

Redukcja urzędników w województwie krakowskim, przewidziana w myśl rozporządzenia ministra skarbu, obejmie piątą część ogółu pracowników tego województwa. Zwolnionych ma być około 100 urzędników. Przeważającą część będą zwolnieni ci, którzy wysłużyli przepisana liczbę lat do emerytury, a następnie ci, w których rodzinie jeszcze inne osoby są na stanowiskach rządowych. Urzędnicy, objęci redukcją, będą zwolnieni z d. 1-ym stycznia 1924 r.

Policja, prowadząc dochodzenie w sprawie krwawych zająć 6 listopada, dokonała rewizji w Olszy, pod Krakowem i w jednym z domów znalazła bagnet, nóż szturmowy i czapkę ulańską. W związku z tem aresztowano dwu parobków.

W kuratorium szkolnym krakowskim odbyła się narada naczelnego wizytatora higieny szkolnej ministerstwa oświecenia, dr. Kopczyńskiego, z lekarzami szkolnymi, w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji ministerjum w zakresie higieny szkolnej i wychowania fizycznego młodzieży. W naradzie brał udział kurator krakowskiego okręgu szkolnego, p. Owiński.

TELEGRAMY.

Exposé min. Stanisława Grabskiego.

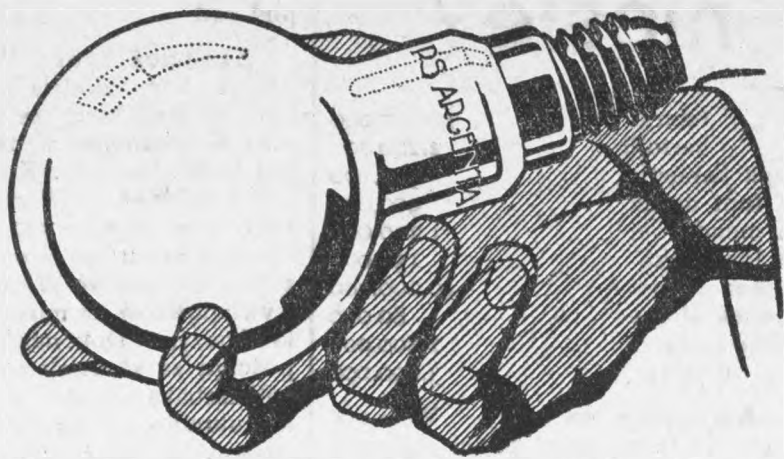
Wczoraj w kom. oświatowej min. Grabski wygłosił exposé, w którym zaznaczył, że postanowił przedstawić komisji swoje poglądy na oświatę, gdyż uważa współpracę Sejmu z Rządem za konieczną w dziedzinie tak ważnej, jak oświata i szkolnictwo.

Skutki „braku” inflacji.

GDAŃSK. (A. W). Jak donosi „Baltische Presse“, z dnia na dzień wzrasta w Gdańsku brak płynnej gotówki, przybierający wprost rozmiary katastrofy gospodarczej. Uzyskanie kredytu staje się bardzo trudne skutkiem tego, że banki i instytucje kredytowe niechętnie udzielają pożyczek. Kryzys gotówkowy dotknął cały szereg poważnych firm, które obecnie walczą na tem tle z poważnymi

Kupujcie w Ciepłym

CHRONI
WZROK,

OSZCZĘDZA
PRĄD

PHILIPS ARGENTA

GREMPLE

bębnowe dwunasto waloowe solidnie wykonane do czyszczenia wełny 500—700 złotych (87—122 dolarów)

FABRYKA MASZYN
INŻ. W. ŻÓRAWSKI I S-KA
WARSZAWA, ul. WILCZA 2

Przędzalnicze i Tkackie
maszyny warszaty i przybory
do lnu i wełny.

trudnościami. W związku z tem zanotować należy coraz liczniejszą redukcja personelu w całym szeregu przedsiębiorstw.

Premjer węgierski w Paryżu.

PARYŻ, 11 grudnia. Przybył tu węgierski Prezydent Ministrów hr. Bethlen, który przedłożył Radzie Ligi Narodów plan uzdrowienia finansów węgierskich. Równocześnie zgłosi on wnioski dotyczące spłaty odszkodowań.

Wybory w Anglii.

LONDYN, 12.12. (P. A. T.)—P. R. Wiadome są już wyniki wyborów z 614 okręgów. Konserwatyści otrzymali: 256 mandatów wobec 340 przy poprzednich wyborach, partja pracy—192, wobec 145 w poprzednim, parlamencie, liberali—156 mandatów wobec 115 w ostatniej izbie, pozostałe zaś stronnictwa—10 mandatów wobec 9 otrzymanych w poprzednich wyborach.

Z parlamentu amerykańskiego.

WASZYNGTON, 12-go grudnia. (P. A. T.) — Coolidge domaga się od kongresu zmniejszenia podatków o 300 milionów dolarów. Sekretarz marynarki zażądał kredytów w sumie 30 milionów dolarów celem udoskonalenia floty i zbudowania 8 wielkich krążowników, 3 wielkich łodzi podwodnych i 6 kanonierek.

Komuniści bułgarscy w Moskwie.

MOSKWA, 12.XII. (Russpress). Przybyło tu 60 komunistów bułgarskich, wypędzonych z kraju wskutek udziału w powstaniu antyrządowym. Byli oni uroczystie przyjęci przez władze sowieckie.

Bunt w Meksyku.

LONDYN, 12.XII. (P.A.T.) Dzienniki donoszą z Vera Cruz, że 4 stany meksykańskie zbuntowały się przeciw władzom centralnym.

PARYŻ, 12.XII. (P.A.T.) Donoszą z Meksyku, że rząd wysłał wojsko przeciw powstańcom, którzy rozwinęli akcję w 9-ciu stanach Meksyku.

LICYTACJA

z wolnej ręki

Inwentarzy żywych i martwych

odbędzie się

W MAJĄTKU KRUSZYN

w dniu 29 grudnia r. b.

— godzina 9 rano. —

KILKUWIERSZÓWKI.

× Likwidacja departamentu Śląskiego. W związku z zapowiedzianą likwidacją departamentu Śląskiego Min. Przemysłu i Handlu dokonywa się stopniowo przekazywanie kompetencji tego departamentu innym agendum Min. Przemysłu i Handlu. Charakterystycznym jest, że większość urzędników departamentu Śląskiego opuszcza stanowisko państwowe, przechodząc do służby prywatnej w przemyśle Śląskim.

× Dnia 7 b. m. zmarł po krótkich cierpieniach w szpitalu moko-towskim były Szef Sztabu Dztwa Okręgu Gener. w Łodzi gen. bryg. Gustaw Kuchinka.

× P. prezydent przyjął w dniu 7 b. m. na specjalnych posłuchaniach ministra kolei inż. A. Nosowicza oraz kierownika ministerjum wojny, gen. broni Szeptyczkiego.

× P. prezes rady ministrów przyjął delegację Zrzeszenia właścicieli sum hipotecznych i listów zastawnych Tow. kredyt. ziemskiego, która przedstawiła postulaty, dotyczące zmiany dotychczasowego sposobu spłaty długoterminowych zobowiązań kredytowych.

× Katowicach wybuchł strajk pracowników miejskich. Zakłady użyteczności publicznej są czynne dzięki pogotowiu publicznemu, natomiast tramwaje stoją

× Lotnik Dobham przebył przelotem z Londynu do Brukseli na samolocie o małym motorze, zużywając 16 litrów benzyny.

× Stany Zjednoczone i Niemcy podpisały traktat handlowy. Traktat przedwojenny został, jak wiadomo, unieważniony przez wypadki wojenne.

× Po raz pierwszy od czasu wojny, miesięczna produkcja kopalń francuskich przewyższyła produkcję wojenną.

× Z powodu wylewu Tybru, wyspa San-Bartelomeo została częściowo zalana, a wzgórze San Paolo okrążone wodami.

× Amerykańska izba reprezentantów musiała odłożyć obrady wobec tego, że ośmiokrotne kolejne głosowanie nad wyborem przewodniczącego nie dało dostatecznych wyników.

× Zecerzy paryscy uchwalili rozpocząć strajk w tych przedsiębiorstwach, które nie godzą się na zapłatę 4-ch franków za godzinę pracy.

× Do Paryża przybyła rosyjska misja lotnicza pod przewodnictwem

generalnego dyrektora aeronautyki rosyjskiej Rosengolda. Misja zwiedzi francuskie fabryki samochodów.

× W Charkowie trybunał sow. skazał na 3 lata więzienia artystkę Aksariną za „ubliżenie manifestacji komunistycznej”.

Ogłoszenie.

Upraszamy PP. właścicieli sklepów kolonialnych i Zarządy kooperatyw o składanie do Wydziału Zaopatrywania m. Włocławka. Kaliska 1,

zapotrzebowania

na cukier świąteczny,

który został przydzielony miastu przez nadzwyczajnego komisarza do zwalczania drożyzny.

Magistrat m. Włocławka
Wydział Zaopatrywania.

Włocławek, dn. 10.XII 1923 r.

OGŁOSZENIA DROBNE

Okazyjnie do sprzedania bućki damskie. Wiadomość w Administracji „Słowa Kujawskiego”. 299

Przechodząc ulicą Chłodną i Kapitulną zgubiono papiery rzeźnicze na imię Jana Lewandowskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać na ulicę Chłodną do sklepu Politańskich.

Poszukuje zajęcia domowego, szycia reperacji, zajmie się dziećmi solidna wdowa, freblanka ul. Królewiecka 49 od 1—4. Michałowska. 298

Piec piernikarski do sprzedania prawie nowy. Ul. Leśna № 42.

Przyjmę dwóch uczniów na stancję. Plac Dąbrowskiego № 14 m. 5.

Uczelwa służąca kucharka lub do wszystkiego z dobrymi świadectwami poszukuje posady od zaraz Łęgska 22 u inżyniera Kwapiszewskiego. 302

Złoty zegarek z kutą dewizką, również złotą, jest do sprzedania. Informacji udziela Administracja „Słowa Kujawskiego”.

Zgubiono książeczkę wojskową dowód osobisty na imię Adama Szymankiewicza Łaskawy znalazca zechce oddać do policji!

Zgubiono legitymację Kasy Chorych № 2050 na imię Zindel Izbički. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji. 300

Zgubiono dowód osobisty na imię Anieli Kubiak. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji. 301

Zgubiono dokument wojskowy wydany na imię Jana Izmanowskiego przez P. K. U. Włocławek. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji. 303